

Aungowen fa daut *Schoolheft fa Lāwen un Deenst*

2.-8. SEPTAMBA

SCHAZA UT GOTT SIEN WUAT | HEBRÄA 7-8

“Een eewja Priesta no Melchisedek siene Ordnunk”

it-2-X 305

Melchisedek

Melchisedek wia een Kjennich von de oole Staut Salem un “een Priesta fa dām hechsten Gott”, Jehova (1Mo 14:18, 22). Hee es de ieeschta Priesta, wua de Schreft von rät, hee haud dit Aumt ver daut Joa 1933 v.Chr. Wiels hee de Kjennich von Salem wia, waut “Fräd” bediet, woat Melchisedek von dän Apostel Paulus “Frä-denskjennich” jenant, waut uk met de Bediedunk von sienen Nomen tooppaust: “jerajchta Kjen-nich” (Heb 7:1-2). Doa woat jesajcht, daut daut oole Salem de Aunfank wia von daut, waut lota de Staut Jerusalem wort, un de Nomen Salem wort uk en dän Nomen Jerusalem met enjenomen. Eenjemol woat von Jerusalem uk bloos “Salem” jesajcht (Ps 76:2, NW).

Nodäm daut de Staumvoda Abram (Abraham) Kedor Laomer jewonnen haud un uk de Kjen-nichs, waut sikj met dän toopjestonen hauden, kjeem hee trigj no daut Schawe-Tol ooda daut “Kjennichs Tol”. Doa brocht Melchisedek “Broot un Wien” han un säajend Abraham. Hee säd: “Mucht de hechsta Gott, dee dän Himmel un de leed jemoakt haft, die säajnen. Wie lowen dän hechsten Gott dee die diene Jäajna en diene Macht jejäft haft.” Doaropp jeef Abraham dän Kjennich-Priesta “een Tieendel von aules waut hee met trigj jebrocht haud” en dän Kjrich jäajen de Kjennichs, waut sikj toopjestonen hauden (1Mo 14:17-20; Heb 7:4).

it-2-X 306 V. 1

Melchisedek

Woo es daut, daut Melchisedek “sien Lāwen ... nich een Aunfank uk nich een Enj” haud?

Paulus muak een Dinkj äwa Melchisedek besonda dietlich un säd von dän: “Hee wia onen Voda, onen Mutta, un onen Hääkunftsstaum, sien Lāwen haud nich een Aunfank uk nich een Enj. Doarenn likjent hee Gott sien Sän. Hee blift een Priesta en Eewichkheit” (Heb 7:3). Melchisedek wort jebuaren, soo aus jieda Mensch, un hee storf uk. Oba de Nomes von sienen Voda un siene Mutta sent nich aunjejäft. Doa woat nich jesajcht, von wua hee aufstaumd, un doa woat uk nuscht äwa siene Nokomen jesajcht. De Schreft jeft ons kjeene Eenselheiten doaräwa, woo sien Lāwen aunftunk ooda opphieed. Doa wäajen es Melchisedek een paussendet Jlikjnis fa Jesus Christus, wiels Jesus sien Priesta-Aumt kjeen Enj haft. Soo aus daut nich bekaunt es, wäa ver Melchisedek daut Priesta-Aumt haud ooda no am, soo wia doa ver Christus kjeen Huaga Priesta soo aus hee. Un de Bibel wiest noanich, daut doa jeemols eena no am komen woat. Un wan Jesus uk von dän Staum Juda wia un von David aufstaumd, holp am daut oba nuscht fa sien Priesta-Aumt. Daut wia uk nich wäajen menschelje Aufstaumunk, daut hee daut Priesta- un Kjennichs-Aumt beid haud. Daut wort am wäajen Jehova sien Eit jejäft.

it-2-X 305

Melchisedek

Een Väabilt von Christus sien Priesta-Aumt.

En eene butajeweenelje Profezeiunk äwa dän Messias sajcht Jehova to David sienen “Harn” en eenen Eit: “Du best een Priesta no Melchisedek siene Ordnunk un woascht eewich een Priesta sennen soo aus hee wia” (Ps 110:1, 4). Dis Psalm, von Gott enjejäft, jeef de Hebräa goot Uasoak, dän vesproaknen Messias aus wäm to seenen, waut beid Amta wudd tojlikj haben, Priesta un Kjennich. En dän Breef aun de Hebräa neem de Apostel Paulus aulem Twiewel wajch, wäa de vesproakna Messias wia, un räd von “Jesus”, daut dee wudd “een

Huagapriesta fa aule Eewichkheit no de Ordnunk von Melchisedek” sennen (Heb 6:20; 5:10; see uk BUND).

No jeistelje Schaza sieekjen

w00-X 15. 8. 14 V. 11

Opfa, waut Gott jefaulen

¹¹ “Jieda Priesta woat aunjestalt, Gowen un Opfa to brinjen”, säd de Apostel Paulus (Hebräa 8:3). Soo aus wie seenen, deeld Paulus de Gowen, waut de Huaga Priesta ieescht emma en Israel Jehova brochten, en twee Gruppen: “Gowen” un “Opfa”, ooda “Opfa fa äare Sinden” (Hebräa 5:1). Menschen jäwen sikj jeweenlich Gowen (ooda Jeschenkja) toom Leew un Dankboakjeit wiesen, toom Frind moaken ooda wäajen see aul Frind sent ooda toom von aundre aunjenomen woaren (1. Mose 32:21; Spricha 18:16). Ernoa soo kjennen väle von de Opfa, waut en daut Jesaz väajeschräwen worden, aus “Gowen” fa Gott jeseenen woaren, om am to jefaulen ooda von am aunjenomen to woaren. Soone, waut daut Jesaz mol nich jehorcht hauden, musten waut doafäa jäwen un “Opfa fa äare Sinden” brinjen toom daut gootmoaken. De Bieekja von Moses, besonda 2. Mose, 3. Mose un 4. Mose, räden von een deel Opfa un Gowen, waut doa kunnen jebrukt woaren. Wan ons daut uk schwoa es, aul dise Eenselheiten to bejriepen un em Denkj to hoolen, loont sikj daut doch, sikj met jewesse auftojäwen.

it-1-X 448 V. 2

Bunt

Woo wort daut Jesaz “oolt”?

Oba de Bunt von daut Jesaz wort “oolt”, aus Gott derch sienen Profeet Jeremia säd, daut doa wudd een niea Bunt komen (Jer 31:31-34; Heb 8:13). Aune 33 n.Chr. wort de Bunt von daut Jesaz to Enj jebrocht. Daut wia derch Jesus Christus sienen Doot aun dän Liedenspol (Kol 2:14) un dan wort dee fa eenen nieen Bunt vetuscht (Heb 7:12; 9:15; Apj 2:1-4).

9.-15. SEPTAMBA

SCHAZA UT GOTT SIEN WUAT | HEBRÄA 9-10

“Een Schauten von de goode komende Sachen”

it-2-X 1208 V. 3

Vejäwunk

No daut Jesaz no, waut Gott daut Volkj Israel jeef, must jieda eena, waut sikj aun Gott ooda eenen Mensch vesindicht haud, daut ieescht gootmoaken, daut siene Sinden kunnen vejäft woaren, un meist emma must deejanja Jehova uk noch een Blootopfa brinjen (3Mo 5:5-26). Doawäajen sajcht Paulus: “Daut Jesaz velangt, daut meist aules met Bloot jereinicht woat, un onen Bloot vejeeten jeft daut kjeene Sindenvejäwunk” (Heb 9:22). Oba en Werkjlichkheit kunn daut Bloot von Tiaopfa nich Sinden wajchnämen un dän Mensch een volkomnet reinet Jewessen jäwen (Heb 10:1-4; 9:9, 13-14). Oba de vesproakna niea Bunt muak woare Vejäwunk mäajlich derch Jesus sien Opfa aus Leesjelt (Jer 31:33-34; Mat 26:28; 1Ko 11:25; Ef 1:7). Aul oppe leed wees Jesus, aus hee eenen Jelämden heeld, daut hee de Macht haud, Sinden to vejäwen (Mat 9:2-7).

cf-X 183 V. 4

“Komm un folj mie no”

⁴ De Schreft rät nich doavon, woo Jesus em Himmel aukjeem, woo hee oppjenomen wort un woo hee sikj freid, wada met sienen Voda em Himmel toop to sennen. Oba de Schreft openboad daut aul em verut, waut doa passieren wudd, wan Jesus ieescht wudd trigj em Himmel sennen. Fa äwa 1500 Joa fieeden de Juden pinkjlich een heiljet Fast. Eenem Dach daut Joa jinkj de Huaga Priesta en daut Aulaheilichste nenn un sprezt daut Bloot von de Opfa, waut dän Veseenungsdach jebrocht worden, ver de Bundeskjist. Aun dän Dach wia de Huaga Priesta een Jlikjnis von dän Messias. Jesus erfeld daut, waut de Huaga Priesta doa deed, aus hee wada em Himmel wia – eemol, oba fa emma.

Hee kjeem ver Jehova siene Harlichkeit em Himmel (de heilichste Stääd em Weltaul) un brocht dän Pries, waut sien Opfa wieet wia, ver sienen Voda (Hebräa 9:11-12, 24). Neem Jehova daut aun?

it-2-X 1237

Volkomenheit

Volkomenheit von daut Jesaz Moses. Daut Jesaz, waut Israel derch Moses jejäft wort, säd, daut daut sull Priestasch jäwen un daut doa sullen veschiedne Tieren jeopfät woaren. Wan daut uk von Gott soo enjerecht wia un doaderch volkome wia, kunn daut Jesaz un daut Priestatum un de Tiaopfa eenen Mensch nich volkome moaken, soo aus Gott daut derch dän Apostel Paulus kloamuak (Heb 7:11, 19; 10:1). Enne Stääd daut daut Jesaz de Menschen von Sind un Doot friemuak, muak daut dietlich, waut de Sind verheipts wia (Ree 3:20; 7:7-13). Oba aules en dit Jesaz erfeld daut, waut Gott haben wull. Daut Jesaz deend toom “belieren”, om de Menschen no Christus to leiden, un wia een volkomna “Schauten von de goode komende Sachen” (Gal 3:19-25; Heb 10:1). Doawäajen, aus Paulus doavon räd, “waut daut Jesaz nich doonen kunn, wiels daut derch daut Fleesch jeschwakjt [ooda schwak] wia” (Ree 8:3), räd hee secha doavon, daut daut dän fleescheljen judischen Huagen Priesta ommäajlich wia, dee “volstendich [to] raden”, waut hee deend, soo aus Hebräa 7:11, 18-28 dietlich moakt (de Huaga Priesta wia von daut Jesaz aunjestalt, Opfa to brinjen, un jinkj aum Veseenungsdach met Opfabloot en daut Aulaheilichste nenn). Wan de Opfa, waut de Priesta ut Aaron siene Famielje brochten, daut Volkj ver Gott uk jerajcht hilden, kunnen de Opfa daut nich gaunz ooda volkome wajchnämen, daut äa Jewessen an nich wäajen de Sinden vekloagd. De Apostel Paulus räd von dit, aus hee säd, daut de Sindopfa “dee nich volkome moaken” kunnen. Doa es daut met jemeent, waut met äa Jewessen to doonen haud (Heb 10:1-4; see uk Heb 9:9). De Huaga Priesta wia nich emstaunt, soon Leesjelt to veschaufen, waut needich wia, om de Menschen werkjlich

von de Sind loostokjeepen. Bloos derch Christus sienen Priestadeenst, waut fa emma helt, un derch sien Opfa kunn dit mäajlich jemoakt woaren (Heb 9:14; 10:12-22).

No jeistelje Schaza sieekjen

w92-X 1. 3. 31 V. 4-6

Waut Läsa weeten wellen

Paulus räd doavon, daut doa must een Läwen jeopfät, om eenen Bunt tweschen Gott un de Menschen jeltich to moaken. De Bunt von daut Jesaz es een Biespel doavon. Moses wia de Vemedla von dän Bunt tweschen Gott un daut fleeschelje Israel. Moses haud eene wichtje Oppgow; hee wia deejanja, waut doa met de Israeliten to doonen haud, aus dee Poat von disen Bunt worden. Doawäajen kunn Moses aus deejanja jetalt woaren, waut dän Bunt von daut Jesaz jemoakt haud, waut von Jehova häakjeem. Oba must Moses sien Läwen opfren, daut de Bunt von daut Jesaz kunn jeltich woaren? Nä. Enne Stääd daut worden doa Tieren jeopfät. Dee äa Bloot wia enne Stääd Moses sien Bloot (Hebräa 9:18-22).

Woo wia daut dan oba bie dän nieen Bunt tweschen Jehova un daut jeistliche Volkj Israel? Jesus Christus haud de wundascheene Oppgow, tweschen Jehova un daut jeistliche Israel to sennen; hee wia de Vemedla. Wan dis Bunt uk von Jehova kjeem, wia dee von Jesus Christus aufhenjich. Butadäm daut Jesus de Vemedla wia, haud hee aus Mensch väl met dee to doonen, waut daut ieeschte wudden Poat von disen Bunt woaren (Lukas 22:20, 28-29). Mea aus daut: Hee kunn daut Opfa brinjen, om dän Bunt jeltich to moaken. Dit Opfa wia nich bloos von Tieren, oba von een volkomnet Menschenläwen. Doawäajen kunn Paulus von Christus sajen, daut daut deejanja wia, waut dän nieen Bunt jemoakt haud. “Christus jinkj ... em Himmel selfst nenn, om doa nu fa ons ver Gott to stonen”, un no daut wort de niea Bunt jeltich (Hebräa 9:12-14, 24).

Aus Paulus doavon räd, daut Moses haud eenen Bunt jemoakt un daut Jesus haud, meend hee

nich, daut de Bunt von dee häakjeem, wiels dee wort von Gott jemoakt. Oba dise beid Menschen worden gaunz besonda aus Vemedla jebrukt, om jiedatsmol eenen Bunt to moaken. Un beid Mol wia daut needich, een Läwen to opfren – bie Moses wieren daut Tieren un Jesus opfad sien ieejnet Läwen fa dee, waut en dän nieen Bunt sent.

it-2-X 1093

Doop

Soo aus Lukas schreef, bäd Jesus, aus dee sikj deepen leet (Luk 3:21). En Heb 10:5-9 sajcht daut, waut Jesus Christus krakjt säd, aus dee “en dise Welt nenn kjeem” (nich aus dee jebuaaren wort, wiels hee dan noch nich räden ooda läsen kunn, oba aus dee sikj deepen leet un sienen Deenst aunfunk). No Hebräa no, waut uk met Psalm 40:7-9 (*Septuaginta*) stemt, säd Jesus: “Opfa un Gowen wust du nich; oba du hast mie eenen Kjarpa jejäft. ... Kjijk emol, ekj sie jekomen, Gott, dienen Wellen to doonen, soo aus em Buak von mie jeschräwen steit.” Jesus wia von Jeburt aun Poat von daut judische Volkj, un daut Volkj stunt en eenen Bunt met Gott, en dän Bunt von daut Jesaz (2Mo 19:5-8; Gal 4:4). Doawäa-jen *wia* Jesus aul en eenen Bunt met Jehova Gott, aus hee no Johanes kjeem toom sikj deepen loten. Jesus kjeem doa han, wiels hee mea deed, aus waut von am en daut Jesaz velangt wort. Hee kjeem ver sienen Voda, om dän sienen “Wellen” to doonen. Doa wia met en, daut hee dän Kjarpa, waut am “jejäft” wia, wellich hanjeef, om een Enj to moaken met de Tiaopfa, waut daut Jesaz velangd. De Apostel Paulus säd: “No disem Wellen sent wie een un fa aulemol jeheilicht derch daut kjarpaliche Opfa von Jesus Christus” (Heb 10:10). Dän Voda sien Wellen wia uk, daut Jesus dän Deenst derchfied, waut met daut Kjennichrikj to doonen haud, un Jesus wia doatoo uk wellich reed (Luk 4:43; 17:20-21). Jehova neem daut aun un wia doa met envestonen, daut sien Sän sikj haud hanjejäft. Hee saulwd Jesus en met heiljen Jeist un säd: “Du best mien leewa Sän, ekj sie sea tofräd met die” (Mar 1:9-11; Luk 3:21-23; Mat 3:13-17).

16.-22. SEPTAMBA

SCHAZA UT GOTT SIEN WUAT | HEBRÄA 11 “Wuarom de Gloowen soo needich es”

w16.10-X 27 V. 6

Wies dienen Gloowen aun Jehova siene Versprääkungen

6 Waut Gloowen bediet, moakt de Bibel en **Hebräa 11:1** dietlich (**läs**). Gloowen stett sikj opp tweeatlei, waut fa ons nich to seenen es: (1) Daut, “opp waut wie hopen”. Hia es woo-määjlich soont met en, waut ons vesproaken es, oba noch nich jekomen es, biejljk daut Enj von aul daut schljachte un uk de komende niee Welt. (2) “Daut, waut wie nich seenen”. Daut griechische Wuat, waut met “nich twiewlen” äwasat es, rät von Persoonen un Sachen, waut wie nich seenen kjennen, waut daut oba werkjlich jeft, soo aus Jehova Gott, Jesus Christus un de Enjel, un daut, waut en daut himlische Kjennichrikj jedonen woat (Heb. 11:3). Woo bewies wie, daut de Hopninj iernst es fa ons un daut wie aun de Dinj jleewen, wua Gott sien Wuat von rät un waut wie nich seenen kjennen? Derch onse Wieed un Woakjen – doaronen wudd ons Gloowen nich volstendich sennen.

w13-X 1. 11. 11 V. 2-5

“Hee ... beloont [dee], dee am iernstlich sieekjen”

Waut brukt daut, om Jehova to jefaulen? “Onen Gloowen es daut ommääjlich, Gott to jefaulen”, schreef Paulus. Soo aus wie seenen kjennen, säd Paulus nich, daut et *schwoa* es, Gott to jefaulen onen Gloowen. Dee säd, daut et *om-määjlich* es. Daut bediet dan, daut de Gloowen onbedinjt needich es, om Gott to jefaulen.

Waut fa eene Sort Gloowen jefelt Jehova? Ons Gloowen aun Gott mott tweeatlei haben. leeschtens mott wie jleewen, “daut hee es”. Eenje Äwasatungen sajen, daut wie sellen “jleewen, daut hee werkjlich es”, un “jleewen, daut et am jeft”. Woo wudd daut määjlich sennen, Gott to jefaulen, wan wie twiewlen wudden, aus daut ee-

nen Gott jeef? Oba woara Gloowen meent noch mea aus bloos jleewen, wiels soogoa de beese Jeista jleewen, daut et Jehova jeft (Jakobus 2:19). Ons Gloowen, daut Gott werkjlich es, sull ons bat doa brinjen, onsen Gloowen met Woa-kjen to bewiesen – daut meent, daut wie soo läwen, aus am daut jefelt (Jakobus 2:20, 26).

Tweedens “mott [wie] jleewen, daut hee ... be-loont”. Een Mensch met woaren Gloowen es sikj gaunz secha, daut siene Aunstrenjungen, soo to läwen aus Gott daut jefelt, nich vejäfs sent (1. Korinta 15:58). Woo wudd wie Jehova kjen-nen jefaulen, wan wie doaraun twiewlen wudden, aus hee ons beloonen wull ooda kunn? (Jako-bus 1:17; 1. Petrus 5:7). Een Mensch, waut doa jleeft, daut Gott nuscht romjeft, nuscht schazt ooda nich friejäwrich es, kjant dän Gott von de Bibel noch nich.

Wäm deit Jehova beloonen? Dee, “dee am iernstlich sieekjen,” säd Paulus. Een Buak toom nosieekjen fa Bibeläwasata sajcht, daut griechi-sche Wuat, waut hia met “iernstlich sieekjen” äwasat es, meent nich, daut eena sikj oppmoakt un Gott sieekjen jeit, oba daut bediet, daut eena Gott noda kjemt, om am “auntobäden”. Een aundret Buak toom nosieekjen moakt diet-lich, daut dit griechische Wuat opp eene Wajch jebrukt woat, waut doa wiest, daut eena sea jie-ren un met groote Aunstrenjunk waut doonen well. Jo, Jehova beloont dee, waut soonen Gloo-wen haben, daut dee am met Leew von gaunzen Hoaten un met lewa aunbäden (Matäus 22:37).

w16.10-X 23 V. 10-11

Stoakj dienen Gloowen aun daut, wuafäa du hopst

¹⁰ En Hebräa, Kapitel 11 beschrift de Apostel Paulus de Priefungen, waut väle von Gott siene Deena, waut nich met Nomen jenant woaren, uthilden. Biejlikj erwänt de Apostel waut Frues met Gloowen, waut äare Säns em Doot veloaren hauden, oba dee lota derch een Oppstonen trigkjreejen. Dan sajcht hee: “Aundre leeten sikj dootkijwälen enne Städ de Frieheit to wä-

len, daut see toom bätren Läwen oppstonen kunnen” (Heb. 11:35). Wan wie uk nich see-nen kjeenen, aun wäm Paulus docht, jeef daut soone aus Nabot un Sacharja, waut jesteenicht worden, soo daut see storwen, wiels see Gott je-horchten un sienen Wellen deeden (1. Kjen. 21:3, 15; 2. Chr. 24:20-21). Daniel un siene Poatna hauden secha de Jeläajenheit, sikj “Frieheit to wälen”, wan see hauden biejejäft. Oba enne Städ daut see daut deeden, muak äa Gloowen aun Gott siene Macht an soo stoakj, daut see soo to sajen “de Leiws de Frät toojehoolen” hauden un “de Fiaflaumen de Hett jenomen” hauden (Heb. 11:33-34; Dan. 3:16-18, 20, 28; 6:14, 17, 22-24).

¹¹ Wäajen äaren Gloowen kjreejen Profeeten soo aus Micha un Jeremia äare Priefungen doaderch, daut see “vespott ... un enjestopt” worden. Aundre, soo aus Elia, “sent enne Wilt-nis un mank de Boaj romjebiestat un haben en Boajchheelen un Lajcha enne leed jeläft”. Aul dee hilden ut, wiels dee de Jewesheit hau-den, daut see daut kjreeen wudden, opp waut see hopten (Heb. 11:1, 36-38; 1. Kjen. 18:13; 22:24-27; Jer. 20:1-2; 28:10-11; 32:2).

No jeistelje Schaza sieekjen

it-1-X 944 V. 4

Gloowen

Biespels von Gloowen von ieeschtemma. Jieda eena von de Zeijen, waut soo “aus eene Wolkj om ons” es, von wäm Paulus räd (Heb 12:1), haud eenen werkjeljen Grunt, Gloowen to haben. Biejlikj wist Abel secha, daut Gott eenen “Noko-men” vesproaken haud, waut “de Schlang” wudd oppem Kopp klunjen. Un hee sach kloare Be-wies doafäa, daut de Strof sikj erfellen deed, waut Jehova siene Elren en Goaden Eden jejäft haud. Butakaunt Eden eeten Adam un siene Fa-mielje Broot met Schweet, wiels de leed wia veflucht worden, un doawäajen kjeem doa On-krut un Distlen verendach. Veleicht sach Abel uk, daut Eva een Velangen haud no äaren Maun un daut dee daut Wuat äwa ar fied. Onen Twiewel

haud siene Mutta am von de Weedoag vetalt, aus see schwanga wia. Dan uk noch wort de Engank von dän Goaden Eden von Cheruben met flaumende Schwieed bewoakt (1Mo 3:14-19, 24). Aul dit wia fa Abel een Bewies un “een nich twiewlen”, daut de Radunk wudd derch dän vesproaknen Nokomen komen. Doawäajen brocht sien Gloowen am bat doa, “een bätret Opfa [to brinjen] aus Kain” (Heb 11:1, 4).

wp17.1-X 12

“Gott [haud] aun am Jefaulen”

En waut fa eenen Senn wort Henoch “wajch jenenomen”, soo “daut hee nich dän Doot sach”? Woomäajlich neem Jehova Henoch leeftolich daut Läwen un spoad am eenen grausomen Doot von de Jäajna. Oba ea Henoch storf, kjrieech hee “daut Zeichnis, daut Gott aun am Jefaulen haud”. Woo? Woomäajlich haud hee eene Vision von Gott; vielleicht wort am de leed aus een Paradies jewäsen. Met dän kloaren Bewies, daut Jehova eenen Jefaulen aun am haud, schleep Henoch em Doot en. Aus Paulus von Henoch un aundre true Mana un Frues schreef, säd hee: “Dise sent aula em Gloowen jestorwen” (Hebräa 11:13). Nodäm haben siene Fiend vielleicht no sienen Kjarpa jesocht, oba dee “wort nich mea jefungen, wiels Gott am wajch jenenomen haud”. Vielleicht haud Jehova dän äwat-sied jeschauft, om de Fiend doavon aufthoolen, daut dee dän nich veonieren ooda fa faulsche Gloowes brucken wudden.

23.-29. SEPTAMBA

SCHAZA UT GOTT SIEN WUAT | HEBRÄA 12-13

“Jehova wiest ons trajcht, wiels hee ons leeft”

w12-X 15. 3. 29 V. 18

Kjikj die nich trigj

¹⁸ **Rot, waut weedeit.** Waut, wan wie veojat trigjkjikjen, wäajen wie ea mol irjenteenen Rot jekjräajen haben? Daut kaun ons nich bloos

weedoonen, oba uk schwak moaken un bat doa brinjen, daut wie “vezoag[en]” (Heb. 12:5). Aus wie dän Rot nu leicht nämen, wiels wie dän nich aunnämen, ooda aus wie vezoagen, wiels wie dän aunnämen un dan oppjäwen, daut kjemt tolatst opp dautselwje to stonen: Wie loten nich too, daut de Rot ons halpen un ons utbätren kaun. Wooväl bätä es daut doch, Salomo siene Wieed notokomen: “Hool die aun waut du ... [jeliheet] hast, un lot de Weisheit nich loos. Hool dee, daut es dien Läwen” (Spr. 4:13). Soo aus een Foara, waut sikj aun de Zeins aum Wajch helt, well wie Rot aunnämen, nokomen un verwoaz gonen (Spr. 4:26-27; **läs Hebräa 12:12-13**).

w12-X 1. 7. 21 V. 3

“Wan jie bäden dan sajcht soo: ‘Ons Voda’”

Een leeftolja Voda wiest siene Kjinja trajcht, wiels hee es besorcht, waut fa Menschen dee woaren woaren (Efeesa 6:4). Soo een Voda es vielleicht strenj, oba kjeenmol hunjsch ooda groff, wan hee siene Kjinja trajchtweist. Noch mol sitt ons himlische Voda daut fa needich, ons trajchttowiesen. Oba hee wiest ons emma met Leew trajcht un hee deit kjeenmol siene Macht mesbrucken. Jesus wia krakjt soo aus sien Voda – hee wia kjeenmol groff, nich mol wan hee siene Jinja emma utbätren must (Matäus 20:20-28; Lukas 22:24-30).

No jeistelje Schaza sieekjen

w11-X 15. 9. 17 V. 11

Ran dän Rees aunhoolent

¹¹ De “Wolkj” von Zeijen stunden nich bloos un kjikjten, om sikj dän Rees to beseenen ooda om to seenen, aus deejanja ooda dee Grupp wudd jewennen, waut see hopten. See hauden doa selfst metjemoakt un jerant. Un dee hauden dän Rees uk met Erfolg bat aum Enj jerant. Un wan dee uk aul nich mea läwden, kunn dee äa Vääbilt de niee en äaren Rees Moot moaken. Stal die mol vää, waut daut aun eenen Mensch em Rees doonen wudd, wan dee wist, daut de

baste, waut mol em Rees jerant hauden, biesied stunden un tookjijken deeden. Wudd dee sikj nich noch dolla aunstrenjen, om sien bastet to jäwen? De Zeijen von de oole Tiet hauden bewäsen, daut soon biltelja Rees to jewennen jinkj, endoont woo schwoa eenem daut uk vääkjemt. Doawääjen, wan de hebräische Christen von daut ieeschte Joahundat daut Vääbilt von de “Wolkj” Zeijen em Denkj hilden, kunnen dee Moot schapen un aunhoolent ranen – un daut kjenn wie vondoag dän Dach uk.

w89-X 15. 12. 22 V. 10

Opfa, waut Jehova jefaulen

¹⁰ De Hebräa musten oppaussen, daut see sikj nich “derch veschiedne framde Lieren vom rajchten Wajch aufbrinjen” leeten (Galata 5:1-6). Derch Gott siene onvedeende Jnod kaun “daut Hoat ... faust” enne Woarheit sennen, un nich derch soone framde Lieren. Daut schient soo, daut eenje sikj wääjen äten un Opfa streeden, wiels Paulus säd je, daut “daut Hoat derch Jnod faust woat. Menschliche Jebooten wääjen waut äten un waut nich äten, kjennen daut nich doonen, dee haben noch kjeenen waut jenuzt”. Eenen jeisteljen Nutzen haft eena dan, wan eena Gott unjadon es un daut Leesjelt wieetschazt. Dee komen nich ut onneedje Sorgen wääjen reinet Äten un jewessa Doag hoolen (Reema 14:5-9). Mea aus daut: Christus sien Opfa muak de levitische Opfa nutzloos (Hebräa 9:9-14; 10:5-10).

30. SEPTAMBA – 6. OKTOOBA

SCHAZA UT GOTT SIEN WUAT | JAKOBUS 1-2

“Waut doa kaun to Sind un Doot fieren”

g17.4-X 14

Vesieekjunk

Eena woat vesocht, wan eenem irjentwaut jan-
kat – besonda waut orrajchtet. Om eenen Vejlikj
to brucken: Saj wie mol, du sitst biem enkjeepen
een wieetvollet Dinkj. Die jeit de Jedanken derch

dän Kopp, daut du daut Dinkj wurscht stälen
kjennen, onen daut see die wudden jriepen. Oba
dien Jewessen sajcht die nä. Soo denkst du aun
waut aundret un jeist wieda. Doamet es de Ve-
sieekjunk äwa un du hast jewonnen.

WAUT DE SCHREFT SAJCHT

Daut du vesocht woascht, meent nich, daut du
een schlaichtha Mensch best. De Bibel wiest,
daut wie aula mol vesocht woaren (1. Korinta
10:13). Oba waut doa werkjlich talt, es, woo
wie doamet omgonen, wan wie vesocht woaren.
Eenje denkjen wieda äwa dän orrajchten Wensch
no un jäwen irjentwanae bie. Wada aundre wee-
ten, daut et orrajcht es, un hieren fuaz opp,
doaraun to denkjen.

*“Een Mensch woat vesocht wan hee von siene
ieejne beese Lost metjeräten woat” (Jakobus
1:14).*

g17.4-X 14

Vesieekjunk

De Bibel moakt kloa, waut doatoo fieren kaun,
daut eena sindicht. Jakobus 1:15 sajcht: “Wan
de beese Lost sikj ieescht faustjesat haft, woat
de Sind jebuaren. Un wan de Sind jedonen es,
brinjt see dän Doot.” Soo es daut: Wan wie
lang äwa eenen orrajchten Wensch nodenkjen,
dan kaun daut soo wiet komen, daut wie daut
nich mea vääbieeen kjennen, waut orrajchtet
to doonen, krakjt soo aus daut nich to vemeiden
jeit, daut eene schwangre Fru een Kjint to Welt
brinjt. Oba wie kjennen daut vemeiden, daut wie
Sklowen von onse orrajchte Wenschen woaren.
Wie kjennen Äwamacht äwa dee kjrieen.

No jeistelje Schaza sieekjen

it-2-X 211

Licht

Jehova es de “Voda, dee daut Licht jemoakt
haft” (Jak 1:17). Hee es nich bloos dee, dee
ons “de Sonn [jeft], daut see äwadach schient,
un de Mon un de Stierns no de Rieej enne
Nacht” (Jer 31:35), oba hee es dee, von wua aul

daut jeistelje Licht häakjemt, daut et en ons oppdachen kaun (2Ko 4:6). Sien Jesaz, siene Väaschreften un sien Wuat sent een Licht fa dee, waut sikj von dee leiden loten (Ps 43:3; 119:105; Spr 6:23; Jes 51:4). De Psalmenschriewa säd: “En dien Licht see wie daut Licht” (Ps 36:10; see uk Ps 27:1; 43:3). Krakjt soo aus daut Sonnenlicht emma dacha woat metem Sonnenoppgank, “bat daut aum hechsten es”, soo es daut met de Jerajchte äaren Wajch: Dee schient von Gott siene Weisheit emma dacha un dacha (Spr 4:18). Wan wie soo läwen, aus Jehova ons daut väaschrift, dan go wie en sien Licht (Jes 2:3-5). Daut Jäajendeel: Wan eena Dinj met eenen orreinen Senn ooda soogoa met een beeset Ziel sitt, dan jeit eena jeistlich em diestren. Soo aus Jesus säd: “Wan daut Uag oba nich kloa kjikjt, dan es daut em gaunzen Kjarpa diesta. Wan nu daut Licht, waut en die es, diesta es, woo groot woat dan daut diestre sennen!” (Mat 6:23; see uk 5Mo 15:9; 28:54-57; Spr 28:22; 2Pe 2:14).

it-1-X 915 V. 6

Jesaz

“Kjennichliche Jesaz.” Daut “kjennichliche Jesaz” es völ wichtja un hecha aus de Jesazen, waut een menschelja Kjennich äwa siene Menschen moakt, waut doaräwa bestimmen, woo dee sikj unjarenaunda vehoolen sellen (Jak 2:8). De Gruntloag von dän Jesazesbunt wia Leew. Daut tweede von de Jebooten, wua daut gaunze Jesaz un de Profeeten von aufhongen, wia: “Du saust dienen Noba jrod soo goot sennen aus die selfst” (daut kjennichliche Jesaz) (Mat 22:37-40). Wan Christen uk nich unja daut Jesaz sent, soo sent see doch unja dän nieen Bunt un unja daut Jesaz von dän Kjennich Jehova un sienen Sän, dän Kjennich Jesus Christus.